LUÒN ĐỂ NGỎ CÁC LỰA CHỌN

Erich Fromm viết một cuốn sách có tựa đề Escape from Freedom (Trốn thoát tự do). Theo ông, trong nền dân chủ hiện đại, con người luôn lo lằng không phải bởi họ thiếu cơ hội mà là vì họ có quá nhiều cơ hội. Trong xã hội hiện đại, điều này thể hiện rất rõ. Chúng ta có thể làm bất cứ điều gì và sống theo cách chúng ta muốn. Nhưng vấn đề đặt ra là cách chúng ta thực hiện ước mơ của mình. Chúng ta phải phát triển mình bằng mọi cách, phải trải nghiệm tất cà các lĩnh vực của cuộc sống. Nhưng khi ấy náy sinh một vấn đề – liệu sự trải nghiệm của chúng ta có quá mòng manh không? Tôi tin rằng sự cám dỗ mà Fromm đang mô tả là cái mà chúng ta thấy những người chơi chạy xô từ cánh của này sang cánh cửa khác.

Nhưng điều lạ lùng hơn là chúng ta còn ham muốn theo đuổi những cánh cửa không mang lại cho chúng ta nhiều lợi ích. Ví dụ, Dana, cô học trò của tôi, từng kết luận rằng một trong những anh chàng theo đuối cô rất có khả năng sẽ là người thất bại. Vậy tại sao cô lại liều lĩnh chấp nhận mối quan hệ với một anh chàng khác bằng cách duy trì mối quan hệ đang tàn phai với một người lãng mạn nhưng kém hấp dẫn hơn? Tương tự, đã bao nhiêu lần chúng ta mua một món hàng hạ giá không phải vì chúng ta cần nó mà bời vì sau đợt hạ giá thì chúng ta sẽ không bao giờ mua được với giá đó nữa?

Vấn đề còn này sinh ở một khía cạnh khác, khi chúng ta không nhận ra có một số thứ giống như những cánh cứa đang biến mất và cần chúng ta quan tâm ngay lập tức. Ví